

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een moedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermis meisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saaftinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwteje Van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lapscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naastenliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabcuters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Bereuw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Genevva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Beroende Naastenliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongensharten; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broec; 219. De jonge verstooteling; 220. Een kerstavond op de Prairie; 221. Leo's Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 233. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De letgevalen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel;

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

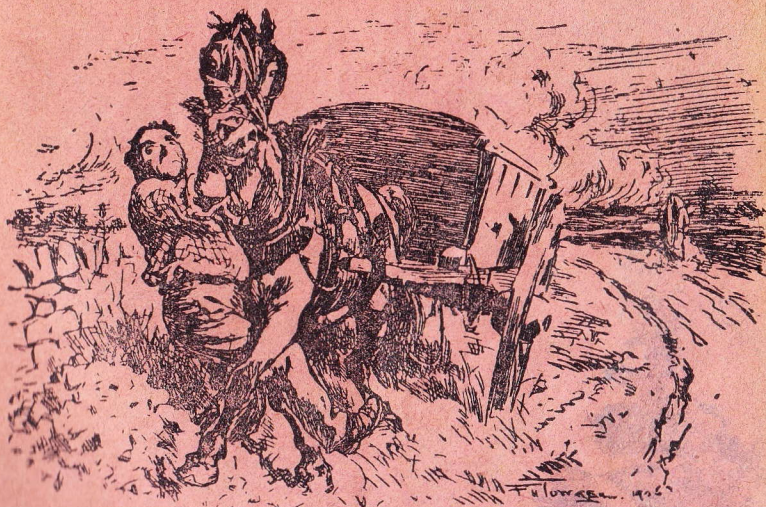
Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS

Nr. 276.

Zijn Vijand

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

ZIJN VIJAND.

I.

Arthur Broker, een knaap van twaalf jaar, zat in zijn vaders auto, naast Jules, den chauffeur. Ze kwamen van Ninove. Jules vertraagde; hij moest een boerenkar kruisen.

— Moet ge nu voor dien vent langzamer rijden? vroeg Arthur. Hij kan toch utiwijken met zijn rommelkraam.

— De weg is voor iedereen, jonge heer, merkte Jules op. De kar wijkt uit...

Juist toen de auto bij de kar was, draaide Arthur een kraantje om. De auto pufte geweldig, rookte en versnelde.

— Afblijven! schreeuwde de chauffeur, die moeite had om, zoo verrast, het stuur te beheerschen.

Maar de auto raakte veilig voorbij en reed voort.

— Jonge heer, ge moet van alles afblijven, zei Jules vergramd. Door uw schuld zou er een ongeluk gebeuren.

— Ik wil niet vertragen voor zoo'n lompen boer. Hij kan maken, dat hij op den zijkant is...

— Ik ben de chauffeur...

— 't Is onze auto...

— Ik ben er verantwoordelijk voor.

— Gij zijt minder dan ik, hoor! snauwde Arthur nijdig. Ik ben rijk en gij zijt maar een knecht.

— Op dien dwazen praat van een verwaanden jongen aap antwoord ik niet meer, zei Jules. En als ge nog aan iets durft draaien of trekken, zet ik u uit de auto en kunt ge te voet naar het kasteel.

— Probeer dat eens!

— Ge zijt nu gewaarschuwd!

— Ik zal het aan papa zeggen, dat ge mij een aap durft noemen.

— Wees gerust, ik zal zelf wel eens met mijnheer praten.

— Pas op als ge kwaad spreekt.

— Laat me nu gerust! beval Jules.

Hij wist het wel, dat Arthur een hoogmoe-dige knaap was, die meende zeer hoog te staan

boven alle menschen, die minder bezaten dan zijn rijke vader.

Jules had niet gezien, dat het paard vóór de boerenkar van de puffende, rookende auto zeer geschrokken was.

Het dier sloeg op hol. En Nand Boone, de voerman, greep het ontsteld bij den kop. Hij trachtte het te bedaren. Plots struikelde hij en viel neer. Een wiel draaide hem over het heen. Het paard liep door. Maar de kar slingerde tegen een berm, en liep vast. De last verzwaarde plots voor het gejaagde dier, dat nu trillend stil stond.

Een boer en zijn zoon, die op een akker werkten, kwamen toegesneld. Ze hadden 't hollend paard gezien, maar wisten nog niet, dat de voerman gevallen was.

— De man is er niet bij... hij heeft zeker een ongeluk! riep de boer uit.

De zoon stond op den berm.

— Ginder ligt hij! schreeuwde hij. Vader, ga er heen... ik zal het paard vast houden en mee leiden.

— Voorzichtig, hoor!

— Ja, ja.

De boer snelde heen. Nand Boone lag te kermen. Hij kon niet opstaan.

— Wat scheelt er jongen? vroeg de boer verschrikt.

— De auto van mijnheer Broker... O, mijn been!

— Ja, die verwenschte auto's, hé! Als ik u help, kunt ge dan niet overeind?

— Mijn Vital is daar met uw kar. Het paard heeft niets...

— O, Hagens, help me...

— Ja, zeker, jongen. Toe, 't zal zoo erg niet zijn...

Vital kwam met de kar. Het paard was veel rustiger.

Vader en zoon spanden zich in, om Boone op het voertuig te leggen. Dit gelukte.

— Breng me naar huis, vroeg de gewonde.

— Ja... En we zullen om den dokter gaan... Maar 't zal niet erg zijn...

— 'k Heb toch veel pijn. Het wiel is over mijn been gereden.

Voor alle voorzichtigheid leidde Vital Hagens het paard bij den breidel. Zijn vader zat naast Boone en ondersteunde het gekwetste been... De kar reed traag. Vital wilde zooveel mogelijk het schokken verminderen.

Boone woonde op een kleine hoeve, die niet ver van de plaats van 't ongeluk stond. Toen zijn

vrouw en twee dochters zagen, dat een vreemde de kar mende, schrokken ze geweldig.

— Waar is Nand? Wat is er gebeurd? riep de boerin. Maar dan zag ze haar man.

— Een ongeluk! kreet ze schreiend. O, is hij dood!

— Maar ge ziet toch wel dat hij niet dood is, antwoordde boer Hagens.

Boone richtte zich wat op.

— 't Is aan mijn been, zei hij.

— We zullen Nand eerst in huis dragen, sprak Hagens.

— Hebt gij onder een auto gelegen? vroeg de vrouw.

— Neen, onder onze kar. Maar 't was toch door een auto.

De dochters waren ook zeer ontsteld. Allen hielpen mee, om den gewonde te bed op de voustekamer te brengen. Een van de meisjes liep dan om den dokter.

Nand vertelde pijnlijk, hoe 't gebeurd was.

— Ik zag de auto van mijnheer Broker, sprak hij. Jules zat aan 't stuur. We weken alle twee uit. En de auto vertraagde. Maar juist als Jules bij mij was, zette hij weer aan... En la-waai, dat de auto maakte, en rooken! 't Was om mij te treiteren... Het paard schrok zoo geweldig, dat het op den loop ging. Ik sprong naar zijn

kop, maar ik struikelde en viel. En het wiel reed over mijn been... Zoo is het gebeurd.

— Dat Jules, de chauffeur, dat expres zou gedaan hebben, kan ik niet gelooven, zei boer Hagens. Jules is altijd zoo voorzichtig, en hij heeft toch een goed karakter. Was hij alleen Nand?

— Neen, de jonge heer zat bij hem, maar die stuurde toch niet.

— Jules heeft misschien te vroeg in gang gezet, maar om 't paard te verschrikken, deed hij dat niet, hield Hagens vol.

Nand Boone had te veel pijn om te redetwisten. Een buurman kwam kijken... Toen hij alles gehoord had, zei hij:

— Ge hadt de gendarmen moeten roepen! Nu is er niets meer te bewijzen...

— En Nand op straat laten liggen zeker? vroeg Hagens.

— De auto is doorgereden. De chauffeur kan alles afliegen.

— Jules heeft niets van het ongeluk gezien: hij zou anders wel gestopt hebben.

— 't Is maar voor de schadevergoeding, heren de buurman, die een gierig mensch was. Nand kan veel eischen. In zijn plaats zou ik me lang ziek gebaren...

— Hoor eens, Duikers, ik heb aan geen geld gedacht, toen ik Nand Boone daar zoo ongeluk-

kig zag liggen. Mijn eenig doel was hem zoo rap mogelijk hulp te bieden. En van dat lang ziek gebaren... ge wilt dus bedrog plegen.

— Mijnheer Broker is rijk genoeg... En dan betaalt de verzekering nog!

— O, is dat een reden om te liegen en te bedriegen? vroeg Hagens. Ik zou me schamen.

— Hij zal een heelen tijd niet kunnen werken. En de dokter komt ook niet voor niets, zei Duikers.

— Dat zal wel vergoed worden, als de auto schuld heeft...

Vrouw Boonen had intusschen haar man de kousen uitgetrokken. Het gekwetste been zag rood en blauw.

— Niet op duwen! gilde Boonen, toen zijn vrouw het been betastte.

— Ik zal er een doek met azijn op leggen... Dat verzacht de pijn...

— Wacht tot de dokter komt, ried Hagens aan.

Maar vrouw Boonen had zoo haar middel-tjes.

Een half uur later verscheen de geneesheer.

Hij onderzocht den gewonde en verklaarde dadelijk, dat het been gebroken was.

— Dat wordt een week of zes rusten, zei hij.

— En al het werk! 't Is Zomer, kreunde Boonen.

— Ja, jongen, ge zult daarin moeten voorzien, maar u rustig houden moet ge, of ge zoudt uw leven lang met een mank been kunnen sukelen.

En de dokter nam de maatregelen, om het been in te zetten.

Jules, de chauffeur, poetste de auto op in de ruime garage die bij het mooi kasteel van mijnheer Broker behoorde.

't Kasteel stond op een heuvel. En men kon van hier ver zien. Ginds in het Denderdal rees de dikke toren van Ninove op, tusschen vele rookende fabrieksschouwen.

En op sommige plaatsen in de vallei zag men de schittering van de kronkelende rivier.

Jules onderhield de auto van zijn meester goed. Alles moest glinsteren en glanzen.

Dook, de hovenier, kwam bij hem.

— Hebt ge een ongeluk gehad, Jules? vroeg hij.

De chauffeur keek op.

— Een ongeluk? Wel neen!

— Ik hoor daar van Tiste, den leurder, dat Nand Boone onder onze auto gelegen heeft. Waar haalt die vent die leugens dan uit?

— Onder onze auto, iemand gelegen? Geen sprake van...

— Tiste beweert, dat gij tegen Boone's kar gebotst zijt, een uurtje geleden. Ze zijn om den dokter en den pastoor geloopt, maar volgens den leurder, is er niet veel meer aan Nand te doen. Hij zou stervend naar huis gebracht zijn. 't Is misschien met een andere auto gebeurd.

— Nand Boone, herhaalde Jules.

— Ja, hij woont ginder tegen de Dender op een koeplaatsje.

— Ja, ik ken hem wel...

— De leurder zegt, dat het paard ook wreed gekwetst is... maar het met Boone erger gesteld is. Boer Hagens heeft hem gevonden en met zijn zoon naar huis gedaan... Er was bijna geen leven meer in Nand. Die man zal het toch niet uit zijn duim zuigen. En gij weet van niets?

Jules was bleek geworden en stond daar te beven. Hij keek Dook met verschrikten blik aan. Nand Boone zwaar gewond, stervend zelfs? 't Zou verschrikkelijk zijn... Boone had niet onder de auto gelegen. Maar Jules had hem met zijn kar ontmoet. En toen liet Arthur de auto versnellen. Het rijtuig zwenkte en Jules moest toen stevig het stuur houden. Misschien had Boone toch een slag gekregen van het achterspatbord.

— Ge verschiët zoo, merkte de hovenier op, die wel de ontsteltenis van den chauffeur bemerkte.

— Wel, ik ben voorbij Boone gereden... Hij was met zijn kar op den weg...

— Maar Jules, als er iets gebeurd is, zeg het dan!

— Denkt ge dat ik iets zou verstoppen? O, ik moet er meer van weten...

— Ge doet zoo raar...

Jules had zijn poetslap neer gegooïd. En in zijn stofjas liep hij heen, het park door en de poort uit. Dook mompelde:

— Ja, ja, er is wat gebeurd... En zou Jules nu op de vlucht slaan! Hij zou bij een ongeluk toch niet een mensch zoo maar op den weg laten liggen... Ik begrijp er niets van... Een botsing... dan kan Jules niet volhouden, dat hij er niets van weet... Gerust is hij niet. Wat zullen we nog hooren!

De chauffeur liep intusschen, zoo vlug hij kon, naar de kleine hoeve aan de Dender. Hijgend kwam hij er aan. 't Was stil op het hof...

Een der dochters verscheen aan de deur.

— O, wat is er met uw vader gebeurd? vroeg Jules.

— En gij zoudt dat niet weten? snauwde het

meisje barsch. 't Is schoon van u, vader zoo te laten liggen en rap door te rijden.

Jules moest tegen den muur leunen, zoo aangedaan was hij... Dus toch een ongeluk!

— Neen, ik weet van niets... geloof me! stamelde hij. Uw vader is toch niet dood! kreunde hij.

— God zij geloofd, neen! Vader heeft zijn been gebroken... 't Is nu ingezet... Maar hij zal toch zes weken stil moeten liggen...

Jules voelde zich al verlicht. De leurder had dan toch geweldig overdreven.

— Ik heb niets van een ongeluk gezien, sprak hij weer. Vertel me, hoe het gebeurd is.

Het meisje deed haar verhaal.

— Mag ik eens bij uw vader gaan? vroeg Jules.

Het meisje liet hem binnen. Vrouw Boone zat naast het bed van haar man en keek den chauffeur onvriendelijk aan.

— Boone, met droefheid hoor ik van dat ongeluk, zei Jules. Ik heb er niets van gezien... anders zou ik gestopt hebben, om u te helpen. Uw paard sloeg dus op hol...

— Ha, ja... toen de auto vlak bij was, zettet gij weer aan en 't was een gedaver en lawaai... en rook.

— Ik had vertraagd...

— Eerst ja...

— En ik week uit...

— 't Is waar... Ik reed ook op zij...

— Ja, Boone, dat zal ik getuigen. En luister naar de waarheid. Uw paard is verschoten van onze auto, maar 't was mijn schuld niet.

En Jules vertelde, wat Arthur had gedaan.

— Maar ik zal het straks aan mijnheer Broker zeggen, verzekerde de chauffeur. Hij zal u recht doen.

— Nu begrijp ik het, hernam Boone. Neen, gij zijt geen man, om een voerman aan een ongeluk te helpen. De jonge heer echter is een deugniet. Die veracht ons... Verleden week heeft hij me nog uitgescholden, toen ik voorbij 't kasteel reed.

— Zijn vader moest hem eens een ferme ramming geven, oordeelde vrouw Boone. Zoo'n nietwaard... om een mensch bijna te doen verongelukken. Daar ligt Nand nu voor zes weken. En volop in 't werk zitten!

— Ja, dat is erg. Maar mijnheer zal er in voorzien, verzekerde Jules.

Hij vertelde wat Tiste, de leurder, uitgestrooid had.

— Tiste is een babbelaar, zei de vrouw. Als hij iets van een duim lang hoort, maakt hij er zeven ellen leugens bij. God zij gedankt, er is

geen gevaar voor Nand. 't Had veel erger kunnen zijn.

Jules vertrok. Zijn angst was nu toch weg. Hij zou alles aan mijnheer Broker meedeelen.

Toen hij het kasteel naderde, trad Arthur hem tegemoet. De knaap had van Dook het verhaal ook gehoord.

— Is Boone dood? vroeg hij.

— Neen, maar hij had door uw gemeene streek, toch dood kunnen zijn.

— Wat heeft hij dan?

— Een gebroken been...

— O, dat geneest rap! En hoe is 't gebeurd?

— Door uw valsche doening verschoot zijn paard en het sloeg op hol. Boone viel en een wiel reed over zijn been.

— Hij moet maar niet met een schrikachtig paard rijden. De wegen zijn nu voor de auto's.

— Zoo, en de menschen die geen auto hebben, moeten zeker over het land en door de meerschen rijden? Met uw dommen praat!

— Jules, ge moet over dat rapper rijden niet spreken. We zullen zeggen, dat de auto traag reed en die knol toch verschoot.

— O, ge zoudt me nog als een valsch getuige willen doen optreden. Dat is dubbel gemeen van u.

— Ge wilt dan alles aan papa verklikken...

— Mijnheer zal het seffens weten, hoe laf en valsch ge u gedragen hebt...

— Zeg eens, ge kondt uw brutalen snuit houden! schoot Arthur uit. Ik wil niet, dat een knecht me zulke dingen zegt.

— Ge hoort ze dan toch! Ja, ge moet nog van uw neus staan maken... Ga weg, of ik geef u een draai om de ooren.

— Ik zal eens klagen over u bij papa!

— Verwaande aap! Er zal wat groeien van u.

Jules ging door het park. Dook, de hovenier, kwam aangelopen.

— Hoe is het nu? De jonge heer weet ook van geen botsing af, zei hij.

De chauffeur vertelde de toedracht van het gebeurde.

— Ha, 't zit zoo ineen, hernam Dook. Mijnheer moest dien fierlefin ergens op een strenge school steken, een als een gevangenis. Wat ik met den schavuit afzie, kunt ge niet gelooven. Vanmorgen liep hij nog moedwillig door een perk rozen. Maar nu menschen doen verongelukken! Tiste, den leurder moesten ze een muilband aan doen. Zóó babbelen en zóó liegen! En wees zeker, dat hij het overal in 't ronde vertelt. O, een half uur van hier beweert hij voorzeker al dat Boone dood is. En als hij tegen Aalst komt,

zal Nand al begraven zijn. Jules, 'k zou onmiddellijk mijnheer inlichten.

— Ha, natuurlijk!

— Ik heb hem zoo juist in huis zien gaan.

— Wel, dan vraag ik hem te spreken...

II.

Arthur werd geroepen in de kamer van zijn vader. De heer Broker, een dikke man, zat in zijn zetel en keek streng.

Onverschillig trad de knaap binnen.

— Ik heb schoone dingen van u gehoord, zei mijnheer Broker.

— Jules is een onbeschofte kerel, papa. Hij schold me uit voor een aap...

— Ik praat over 't ongeluk met Boonen...

— Door een schok raakte mijn hand aan 't kraantje... Ik kon er niets aan doen... Jules hield zijn stuur niet goed vast en nu wil hij alles op mij steken, loog Arthur.

— 't Is niet van het stuur dat het paard zoo schrok. Maar gij wildet het doen schrikken. Ge zoudt de grootste ongelukken veroorzaken...

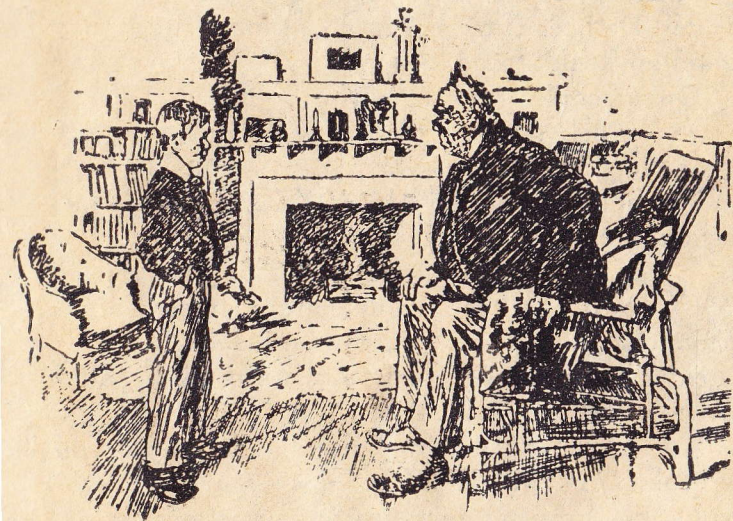
— Ik kon 't niet helpen dat ik een duw kreeg, omdat de auto wipte... Mijn hand sloeg tegen 't kraantje...

— 't Was al laf om dien boer last aan te

doen en dubbel laf zijt ge, om dat ge uw schuld niet durft bekennen.

— Maar Jules vertelt niet, wat hij allemaal tot mij gezegd heeft...

— Hij had u bij uw kraag moeten pakken en vierkant op straat zetten... En ik zou niet kwaad geweest zijn, had hij u een paar flinke oorvegen op den koop toe gegeven...

— Een knecht, papa!

— En wat zijt gij? Een verwaand, dwaas ventje! Luister, in een maand rijdt ge niet meer

mee, noch met Jules, noch met mij. Dat is een. Ge zult Boonen vergiffenis gaan vragen, dat is twee. En als nummer drie, zult ge strafwerk schrijven op uw kamer. Haal uw leesboek.

Nijdig vertrok Arthur. Op de trap ontmoette hij zijn veertienjarige zuster Agnes.

— O, wat hebt ge gedaan, zei het meisje verwijtend.

— Gaat het u aan! 't Is een schande, dat papa zulk een spel maakt voor een lompen boer. Ik zou dien vent vergiffenis moeten vragen, maar dat doe ik nooit.

— Nog zoo brutaal ook!

— En gij zijt een vervelend nest!

— Arthur, waarom doet ge altijd zoo raar? Mama schreit soms om u. Ze is ziek...

— Houd maar op met uw mooie praatjes!

En nog boozer liep Arthur naar zijn kamer.

Mijnheer en mevrouw Broker hadden twee kinderen... Ze hielden ze liever bij zich op 't kasteel, dan ze naar een kostschool te sturen. Ze hadden een hekel aan eenzaamheid in huis. Een onderwijzer kwam Arthur en Agnes les geven. Maar nu was het vacantie.

Arthur kwam met zijn boek bij zijn vader. Deze gaf hem drie lessen op, om over te schrijven.

— Zoo veel! bromde de jongen.

Mijnheer Broker gaf hem een klap met het boek om de ooren.

— En nu zwijgen, brutale vlegel! riep hij uit. Vooruit, naar uw kamer.

Woedend vertrok Arthur. Boven smeed hij 't boek op den vloer. Hij opende 't raam en keek naar buiten. Jules ging weer naar de garage.

— Leelijke verklikker! schreeuwde Arthur hem toe.

— Zoo, zit ge gevangen? vroeg de chauffeur. Mijnheer moest u tien duizend maal laten schrijven: « Van een auto heb ik geen verstand ».

— En gij zijt een prulle-chauffeur. Ge durft nog geen tachtig kilometer in 't uur doen, bange lummel! Ze moesten u voerman maken van een ezelskarretje.

Jules wuifde eens en trad de garage binnen.

Arthur leuterde nog wat aan 't venster, maar begreep dan toch, dat hij zijn lessen moest schrijven.

Mijnheer Broker verbood aan Agnes en de meiden, iets over het ongeluk aan mevrouw te vertellen. 't Zou haar kwaad kunnen doen. Mevrouw Broker was ziek en lag op haar kamer op een rustbank, of te bed. Dat was zeer droevig. En de dokter verklaarde, dat het herstel lang zou duren.

Toch hoorde de moeder nu en dan over de ondeugende streken van haar zoon. En ze had er verdriet over.

Mijnheer Broker begaf zich naar de hoeve van Boonen. Hij sprak met Nand. Hij zou alle onkosten vergoeden, en twee werklieden betalen, die den boer moesten vervangen. En hij wilde nog wat meer doen. Er was een paar weken geleden een koe gestorven.

— Koop een andere, een flink beest, voor mijn rekening, zei hij.

Buurman Duikers hoorde dit.

— Ge hebt dom gedaan, zei hij tot vrouw Boonen. In uw plaats ware ik naar de gendarmen geloopt... En Nand moest zich veel zieker gebaren... En dan had mijnheer Broker wat anders kunnen afdokken dan den prijs van een koe.

— 'k Heb nooit bedrog gepleegd, en ik zal het nooit doen, antwoordde de boerin. Mijnheer Broker heeft zich edelmoedig gedragen jegens ons.

Ze liet den geldzuchtigen buurman staan.

III.

Frans, de vijftienjarige zoon van Boonen, was naar Ninove geweest. Hij had er boodschappen

gedaan, maar er toch langer vertoefd dan daarvoor noodig was. Altijd wanneer hij in de stad kwam, trad hij de groote kerk binnen, want deze buitenjongen had oog voor de kunstschaten, die er zich bevonden.

Ninove's kerk is afkomstig van een vroeger groote abdij. Dikwijls keek Frans naar een beeld van Onze Lieve Vrouw met het Kindeke Jezus. Hij had gehoord, dat de monniken in den Franschen tijd, toen kloosters en kerken geplunderd werden, het in den grond verdoken hadden. Later werd het gevonden door een landbouwer, die een akker omploegde...

In die oude tijden was het dikwijls oorlog en oproer. En dan werd er veel in den bodem verstoppt.

Frans kende nog van die geschiedenissen... Een twee honderd jaar geleden vond een boer van Appels tegen Dendermonde in zijn land diamanten. Hij hield ze voor rare steenen en gaf ze aan zijn kinderen, die er mee speelden. Eens kwam er een Jood voorbij. Hij zag de steenen en bekeek ze aandachtig. Hij bood den boer een stuk kleerstof aan in ruil voor die steenen. De landbouwer sloeg gaarne toe en hij lachte in zijn vuistje. Hij oordeelde, dat er toch rare menschen in de wereld waren. Zoo'n kerel nu, die

kostelijk laken gaf voor steenen, uit het land opgediept.

Maar een jaar later werd er te Dendermonde verteld, dat de Groote Heer, de vorst van Turkije, een kostbaren diamant gekocht had van een Jood, die hem zelf met andere diamanten geruild had voor een stuk laken, van een boer, te Appels in Vlaanderen. De gouverneur van Vlaanderen liet een onderzoek instellen. En het verhaal bleek waar. Och, de landman, zegt men, heeft er niet over getreurd... Als het maar vrede bleef en hij zijn oogsten kon binnen halen.

Frans las zulke verhalen in boeken, die hij bezat. Hij zag gaarne beeldhouw- en houtsnijwerk als in de kerk van Ninove of die te Aalst. En als hij koeien wachte, maakte hij beeldjes van klei. Hij zou zoo gaarne naar een teekenschool gaan. Maar hij durfde er thuis niet over te spreken. Vader zei toch al, dat hij te veel met zijn neus in de boeken zat, en niet genoeg aan het hoewerwerk dacht. Hij zou nu wel weer een uitbrander krijgen, omdat hij zoo lang te Ninove was gebleven.

Frans Boonen stapte vlug door. Niet ver van de hoeve, zei een vrouw, die gras sneed aan den grachtkant:

— Dat is erg, hé, met uw vader!

Frans schrok...

— Wat is er met vader? vroeg hij.

— Weet ge 't nog niet?

— Is er een ongeluk gebeurd?

— Ja, maar ge moogt toch niet te veel verschietsen... Een ongeluk, ja... 't had erger kunnen zijn... toch is het al triestig genoeg...

— Spreek dan toch!

— Uw vader heeft onder een automobiel gezeten...

Frans begon te beven, en werd bleek.

— Is vader erg gekwetst? kreet hij.

— Zijn been zal moeten afgezet worden of 't is al afgezet. Ja, kom dat tegen. Gezond van huis gaan en zoo teruggebracht worden.

Frans snelde al heen. En schreiend kwam hij thuis. Maar hij hoorde al dadelijk, dat die vrouw overdreven had. Vader lachte hem toe.

— Ja, zei Boonen, de een beweert dat mijn been afgezet is, de ander, dat ik dood ben... God zij dank, zoo erg is 't niet. Na een week of zes hoop ik weer flink rond te loopen en vooral te werken.

Frans hoorde nu alle bijzonderheden. En hij was nijdig op Arthur Broker. Die jonge heer van 't kasteel kwam soms de koeien opjagen, als Frans in de weide was of langs den graskant van een weg. Hij schold de veehoeders uit of wierp met aardkluiten.

Maar nu haast zijn vader doen verongelukken... Ha, het wrokte Frans in 't gemoed.

Tegen den avond ging de jongen naar het kasteel. Hij loerde door de haag van 't park. Arthur had zijn strafwerk geeindigd en mocht een uurtje in den hof, maar niet er buiten.

Frans Boonen zag hem. Hij vond een opeening in de haag, groot genoeg, om er door te kruipen. Plots stond hij vóór Arthur.

— Wat komt gij hier doen? Wilt ge wel eens rap vertrekken, zei deze.

— Gij hebt vaders paard doen verschrikken! sprak Frans.

— Een paard! Noemt ge zoo'n oude knol een paard...

Arthur spotte wel, maar week tevens achteruit.

— En uw vader is een lomperik, dat hij zulk een scharminkel van een beest niet vast kan houden, vervolgde Arthur.

Frans sprong toe. En eer Arthur weg kon loopen, was hij vast gegrepen.

— Dook! Jules! schreeuwde hij angstig.

— Lafaard, nu roept ge om hulp! snauwde Frans hem toe. Mijn vader is zoo goed als de uwe, hoort ge dat, hoovaardige bluffer!

Arthur kreeg een pak slagen. Hij gilde zoo luid hij kon.

De hovenier kwam aangeloopt. Frans liet Arthur los. Toch bleef hij staan.

— Geef hem eens een ferme rammeling! beval Arthur tot Dook.

— Mijn tijd van vechten met jongens is voorbij, antwoordde de hovenier. Ha, 't is de zoon van Boonen.

— Ik zal hem leeren mijn vader een ongeluk aan te doen! riep Frans uit.

— Hij is als een dief door de haag gekropen. Hij komt hier zeker ook wel appels en peren stelen! hoorde Arthur, die weer veel praat kreeg.

— Dat liegt ge!

— Neen, neen, de zoon van Nand Boonen is geen dief, sprak Dook. Maar ventje, vervolgde hij, ge moogt toch door de haag niet kruipen.

— Geef hem een rammeling... ik wil het! zei Arthur.

— Jonge heer, als ge daarop gesteld zijt, pak hem dan zelf aan! spotte Dook.

— Dat durft de lafaard niet, smaalde Frans. In een auto zitten en dan van zijn neus maken, ja! Zulk een held is hij.

— Keer terug, manneke... en niet meer door de haag kruipen, zei hij.

Frans verdween. Hij vertelde aan zijn zusters, wat hij gedaan had. Zoo hoorden vader en moeder het ook.

— Frans, dat ge voor mij op komt, vind ik schoon, zei de boer. Maar zóó moogt ge het toch niet doen... Geen geweld!

— En 't is niet christelijk, voegde moeder er bij. Ons Heer leert ons het kwaad te vergeven. Die jonge heer moet maar eens nadenken. Gij moogt geen wraak nemen.

Den volgenden dag kwam Arthur met hangende pootjes naar de boerderij. Zijn vader stapte achter hem. En de jongen moest Boonen vergiffenis vragen.

— Och, ge hebt zeker niet nagedacht, zei de boer goedig. Automobielen zijn gevaarlijke dingen.

Mijnheer Broker wist wel, wat er in 't park gebeurd was, doch sprak er niet over.

Frans was tijdens dit bezoek in den stal.

Eenige dagen gingen voorbij. Arthur had wel vergiffenis gevraagd, maar meende dat niet. Hij voelde er zich door vernederd en vond, dat zijn vader belachelijk handelde door zoo tegenover nederige menschen op te treden. Hij zei het tot zijn zuster Agnes, die hem vermaande. Maar ze kreeg daarvoor ruwe woorden naar 't hoofd.

Op zekeren namiddag zat mijnheer Broker bij zijn vrouw, die weer wat zieker was. Arthur die in 't park moest blijven, sloop naar buiten. Hij had een plan... Hij kon het niet zetten, dat

Frans Boonen hem een pak slaag had gegeven. Hij begaf zich naar een hut, waar Fiel Kerris woonde, een strooper, een zwerver en een dronkaard. Fiel was een lange slungel van twintig jaar. Hij zat te luieren in de zon.

— Fiel, wilt ge vijf frank verdienen? vroeg Arthur.

— Als ik er me niet moe voor moet maken.

— Neen! Luister! Ginder in de meersch wacht Frans Boonen koeien.

— Hij heeft me gisteren nog van 't hof gejaagd. Hij denkt, dat hij nu baas is, omdat zijn vader met een gebroken pikkel ligt.

— Ge moet hem eens ferm afranselen en dan geef ik u vijf frank.

— Anders niets doen dan dat?

— Neen...

— Toon eens die vijf frank...

Arthur had het geld uit zijn spaarpot genomen.

— 't Is goed, kom mee, zei Fiel.

Ze slopen naar de weide. Frans Boonen zat tegen een berm en maakte weer poppetjes en diertjes van klei. Hij was in zijn werk verdiept. Plots werd hij van achter aangegrepen, omhoog getrokken en op den grond gesmakt. Hij kreeg een paar stompen op zijn hoofd. Verschrikt wilde hij zich verweren, maar Fiel had hem in zijn macht. Frans zag Arthur. Hij begreep alles.

— Lafaard, lafaard! riep hij

Arthur schopte naar hem.

— Nu wordt ge betaald, schimpte hij. Smaakt het!

Een boer zag het tooneel en kwam toegesneld. Fiel liet zijn slachtoffer los en trok heen. Arthur volgde en wat verder gaf hij het geld.

— Wat is er nu gebeurd? vroeg de boer aan Frans.

— Over eenige dagen heb ik Arthur Broker geslagen, omdat hij vader dat ongeluk aandeed. En nu heeft de lafaard aan Fiel gevraagd, mij af te ranselen.

— Ga naar den veldwachter!

— O, neen... Ik zal den kasteeljongen nog wel eens te pakken krijgen!

— En Fiel, die nietwaard, laat zich daarvoor gebruiken. Hij moest al lang in een gesticht zitten, de schavuit.

Frans vertelde van 't gebeurde thuis niets. Hij beschouwde Arthur nu als zijn vijand, en hij zcu hem wel in zijn handen krijgen.

Maar een week later hoorde hij dat Arthur Broker naar een kostschool was.

— In de vacantie reken ik wel met hem af, dacht Frans Boonen. 'k Vergeet het niet... Hij is mijn vijand...

Mijnheer Broker was het moe altijd klachten te hooren over zijn zoon. En Arthur werd naar een kostschool te Gent gestuurd.

IV.

't Was de laatste dag van 't jaar. 't Winterde fel. Ondergeloopen weiden bij de Dender lagen bevroren, en men reed er schaatsen. Er was nu weinig volk. Maar morgen Nieuwjaarsdag, zou het er wel druk wezen.

Frans Boonen was naar Ninove geweest. En weer had hij de kerk bezocht. Een heel eind van de terugreis kon hij op schaatsen afleggen. En vroolijk zwierde hij voort. Opeens hoorde hij geschreeuw. Ginds stond een jongen met de armen te zwaaien.

— Er is zeker iets gebeurd, dacht Frans.

Hij spande zich in en vloog als over de vlakke. En toen zag hij, dat een knaap door 't ijs was gezakt, juist waar de stroomende beek lag en men 't ijs niet vertrouwen kon.

De drenkeling hield zich aan een ijsrand vast. En uit zijn oogen laaide angst.

— Arthur Broker! riep Frans uit.

Zijn vijand! Hij had nog geen kans gehad hem die afranseling van Fiel betaald te zetten. Nu was Arthur met vakantie thuis.

Maar Frans dacht aan geen wraak.

— O, help Broker! zei de andere jongen, een kostschoolvriend, die op bezoek was gekomen.

— Waarom doet gij het niet? snauwde Frans.

— Ik durf niet...

Frans legde zich plat op 't ijs neer. Hij schoof voorzichtig vooruit.

— Ga een eind weg! riep hij den bangen kameraad toe.

Frans waagde zich tot over den rand van de beek.

— Is Fiel er niet om u nu ook te helpen? zei hij. Hier, pak mijn hand...

Frans rekte zich uit. Hij kon Arthur juist bereiken en deze greep hem krampachtig vast.

— Trek gij nu aan mijn beenen! riep Frans tot den kostschoolvriend.

— Zal 't ijs niet breken?

— Doe wat ik zeg... Zijt ge ook al zoo'n bangerik. O, neen, de vriend van Arthur Broker zal geen held zijn...

De kameraad trok aan de beenen van Frans. En zoo kwam het heele stel in beweging en geraakte Arthur op het vaste ijs.

— O, 't is zoo koud, stotterde hij.

— Ha, 't water van de beek is niet verwarmd.

Maar ga naar Fiel, die zal wel een vuurtje stoken... Ge hebt eigenlijk nog een rammeling te goed. Alloh, ik zal maar deernis met u hebben.

Arthur bond met moeite zijn schaatsen los en liep dan met zijn vriend voort. Hij vergat zijn redder te bedanken. Frans reed naar huis.

Den volgenden dag tegen den middag kwam mijnheer Broker met Agnes naar de hoeve. Nand Boonen, die al weer flink te been was, begroette den kasteelheer aan de deur.

— Een zalig Nieuwjaar, mijnheer, zei hij. En u ook, jufvrouw.

— Van 's gelijke, antwoordde mijnheer Broker.

— Kom binnen, noodigde de boer.

Agnes gaf aan vrouw Boonen een groote peperkoek, met suiker belegd.

— Waar is de zoon? vroeg mijnheer Broker, na ook de boerin en haar dochters nieuwjaar gewenscht te hebben.

Frans was naar 't ijs. Maar een der dochters kon hem aanroepen. En de jongen kwam af, meenend dat 't etenstijd was.

Intusschen sprak mijnheer Broker over de reding.

— Ja, Frans heeft ons dat verteld, zei Boonen. Maar dat was nu toch zulk een heldendaad niet...

— Hij heeft zich flink gehouden, beter dan de vriend, die weinig van zijn vriendschap getoond heeft. En onlangs vernam ik een geschiedenis van een afranseling...

Mijnheer Broker had het dan over Fiel.

— Daar wist ik niets van, zei Boonen.

— Ik hoorde het toevallig van boer Lamote.

— Ja, jongensruzie...

— Maar Fiel te hulp roepen, dien schavuit. Ik ben er beschaamd om... En uw jongen heeft vijandschap zoo beloond.

— Jamaar, mijnheer, ge laat om wat ruzie iemand toch niet verdrinken, wedervoer Boonen.

— Ik ben blij, dat Frans dan kwaad met goed heeft vergolden, sprak moeder. Zoo wil Ons Heer het van ons.

Frans trad binnen. Hij was verlegen, toen hij mijnheer Broker zag en nog meer, toen deze hem hartelijk bedankte.

— En nu heb ik een plan, zei de kasteelheer. Ik weet dat uw jongen gaarne beeldhouwer zou worden... Ja, ja, ik hoor nu en dan 't een en ander over de menschen, die rond ons wonen...

— Beeldhouwer, herhaalde vader Boonen. Er zit zoo iets in zijn hoofd. Verleden week heeft hij er toch eens van geklapt tot zijn moeder. Maar menschen als wij...

— Wel, mag Frans op mijn kosten naar de

school te Gent? vroeg mijnheer Broker.

De knaap kreeg een kleur en zijn hart begon te bonsen. Wat voor heerlijke nieuwjaarsboodschap hoorde hij daar!

— Maar mijnheer, zei vader.

— Luister, Boonen... Als er in uw jongen een beeldhouwer zit, mag dat talent niet verloren gaan. En ik kan hem niet beter beloonen. Ik weet, dat gij het zwaar hebt in uw bedrijf... Zoo lang uw jongen leert, bezorg ik u een plaatsvervanger voor het werk hier...

— Maar dat is niet noodig... dat ware te veel, oordeelde moeder.

— Nen, 't is niet te veel. Ik had gisteren mijn zoon kunnen verliezen in de beek. 't Is dus mijn bedoeling Frans naar Gent te sturen. Hij is daar voor mijn rekening, in een kosthuis bij brave lieden, op school, met boeken en ander gerief... Praat er samen eens over...

Mijnheer Broker en Agnes stonden op.

— Laat Frans naar Gent gaan, zei het meisje tot vrouw Boone.

— O, van mij mag hij, jufvrouw.

De kasteelheer en zijn dochttertje vertrokken.

En 't eind was, dat Frans naar Gent mocht.

EINDE.